بسمه تعالی

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

گروه آموزش پزشکی

توجه: این طرح دوره مربوط به ۵۰ درصد محتوای درس طراحی آموزشی، (معادل ۸ جلسه) و مربوط به یکی از مدرسین درس است.

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه دهنده درس: آموزش پزشکی

عنوان درس: نظریه‌های یادگیری و مهارت‌های مقدماتی تدریس

کد درس: ۰۲

نوع و تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری – ۰/۵ واحد عملی)

مدرس: دکتر مهلا سلاجقه

پیش نیاز/ همزمان: ندارد

رشته: آموزش پزشکی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

توصیف کلی درس:

این بخش از درس با هدف آشنایی دانشجویان کارشناسی ارشد آموزش پزشکی با نظریه‌های یادگیری و کاربرد آن‌ها در تدریس طراحی شده است. دانشجویان در این بخش از درس با نظریه‌های اصلی یادگیری (رفتاری، شناختی، خبرپردازی و سازنده‌گرایی) آشنا می‌شوند. تأکید درس بر ایجاد توانایی تحلیل و کاربرد نظریه‌ها در طراحی و اجرای فعالیت‌های آموزشی در محیط‌های بالینی و دانشگاهی است.

هدف کلی:

توانمندسازی دانشجویان برای شناخت و تحلیل نظریه‌های یادگیری و به‌کارگیری آن‌ها در طراحی و اجرای فعالیت‌های تدریس اثربخش در آموزش پزشکی

اهداف اختصاصی:

اهداف در بُعد شناختی (Cognitive)

انتظار می‌رود دانشجو پس از گذراندن این بخش از درس بتواند:

۱. مفاهیم پایه «یادگیری»، «تدریس» و «آموزش» را تعریف و از هم تمایز دهد.
۲. عوامل مؤثر بر تدریس و یادگیری (فردی، محیطی، اجتماعی) را توضیح دهد.
۳. الگوی عمومی تدریس را تحلیل نمایند.
٤. مفاهیم الگو، روش و فن تدریس را توضیح دهند.
٥. نظریه‌های یادگیری رفتاری را توصیف نماید و کاربرد آن در آموزش پزشکی را توضیح دهد.
٦. نظریه‌های یادگیری شناختی را توصیف نماید و کاربرد آن در آموزش پزشکی را توضیح دهد.
۷. نظریه‌های یادگیری پردازش اطلاعات را توصیف نماید و کاربرد آن در آموزش پزشکی را توضیح دهد.
۸. نظریه‌های یادگیری سازنده‌گرایی را توصیف نماید و کاربرد آن در آموزش پزشکی را توضیح دهد.
۹. نظریه‌های یادگیری (رفتاری، شناختی، پردازش اطلاعات، سازنده‌گرایی) را مقایسه نماید.

اهداف در بُعد رفتاری (Psychomotor)

انتظار می‌رود دانشجو پس از گذراندن این بخش از درس بتواند:

۱. نمونه‌های آموزشی کوتاه متناسب با یک موضوع درسی طراحی کند.
۲. روش‌های تدریس متناسب با نظریه‌های یادگیری مختلف را در کلاس های درس اجرا نماید.
۳. در بحث‌های گروهی، مناظره و تحلیل موارد آموزشی مشارکت فعال داشته باشد.

اهداف در بُعد نگرشی (Affective)

انتظار می‌رود دانشجو پس از گذراندن این بخش از درس:

۱. نگرش مثبتی نسبت به نقش نظریه‌های یادگیری در بهبود کیفیت آموزش پزشکی داشته باشد.
۲. ارزش بازخورد و تعامل فعال در یادگیری را بپذیرد.

تقویم درس:

ردیف	عنوان مبحث	اهداف اختصاصی جلسه، دانشجو در پایان جلسه بتواند:	روش تدریس	مدرس	زمان
۱	مفهوم یادگیری، تدریس و آموزش و رابطه آن‌ها	۱) مفاهیم یادگیری، تدریس و آموزش را تعریف کرده و تفاوت و ارتباط میان آن‌ها را تبیین نماید. ۲) یک موقعیت واقعی از آموزش پزشکی را تحلیل کرده و مصادیق یادگیری، تدریس و آموزش را در آن تشخیص و تفکیک نماید. ۳) اهمیت تمایز میان تدریس و یادگیری و ضرورت	سخنرانی تعاملی	دکتر مهلا سلاجقه	۱۴۰۵/۶/۳۰

		توجه به یادگیری به‌عنوان پیامد اصلی فرایند آموزشی را بپذیرد.			
۲	عوامل مؤثر بر تدریس و یادگیری	۱) عوامل فردی، محیطی و اجتماعی مؤثر بر تدریس و یادگیری را شناسایی نماید. ۲) اهمیت توجه هم‌زمان به ویژگی‌های یادگیرنده، یاددهنده و محیط یادگیری را در طراحی و اجرای آموزش بپذیرد و نسبت به نقش عوامل زمینه‌ای در کیفیت آموزش حساسیت نشان دهد.	سخنرانی تعاملی	دکتر مهلا سلاجقه	۱۴۰۵/۷/۶
۳	نظریه‌های یادگیری رفتاری و کاربرد آن‌ها در آموزش پزشکی	۱) اصول و مفاهیم اساسی نظریه‌های یادگیری رفتاری را توضیح دهد. ۲) کاربرد اصول رفتارگرایی را در موقعیت‌های مختلف آموزش پزشکی تحلیل نماید.	سخنرانی تعاملی + یادگیری مبتنی بر حل مسئله	دکتر مهلا سلاجقه	۱۴۰۵/۷/۱۳
۴	نظریه‌های یادگیری شناختی و کاربرد آن‌ها در آموزش پزشکی (۱)	۱) اصول اساسی رویکرد شناختی به یادگیری را توضیح دهد. ۲) کاربرد این اصول را در آموزش مفاهیم و موضوعات علوم پزشکی تحلیل نماید.	سخنرانی تعاملی + بحث در گروه‌های کوچک	دکتر مهلا سلاجقه	۱۴۰۵/۷/۲۰
۵	نظریه‌های یادگیری شناختی و کاربرد آن‌ها در آموزش پزشکی (۱)	۱) سایر دیدگاه‌های شناختی مطرح‌شده در درس را در یادگیری مشاهده‌ای تبیین نماید. ۲) اهمیت نقش مدرس در شکل‌گیری رفتار و یادگیری دانشجویان علوم پزشکی را بپذیرد.	سخنرانی تعاملی + بحث در گروه‌های کوچک		۱۴۰۵/۷/۲۷
۶	نظریه پردازش اطلاعات و کاربرد آن‌ها در آموزش پزشکی	۱) مراحل اصلی پردازش اطلاعات و نقش انواع حافظه را توضیح دهد. ۲) عوامل مؤثر بر انتقال اطلاعات به حافظه بلندمدت را شناسایی کند. ۳) کاربرد اصول نظریه پردازش اطلاعات را در آموزش پزشکی تحلیل نماید.	سخنرانی تعاملی + یادگیری مبتنی بر تیم	دکتر مهلا سلاجقه	۱۴۰۵/۸/۴
۷	نظریه سازنده‌گرایی و کاربرد آن‌ها در آموزش پزشکی	۱) مبانی و اصول اساسی نظریه سازنده‌گرایی را توضیح دهد. ۲) کاربرد اصول سازنده‌گرایی را در آموزش پزشکی تحلیل نماید. ۳) اهمیت مشارکت فعال، تعامل، تجربه و ساخت دانش توسط یادگیرنده را بپذیرد.	سخنرانی تعاملی + یادگیری مبتنی بر حل مسئله	دکتر مهلا سلاجقه	۱۴۰۵/۸/۱۱
۸	مقایسه و نقد نظریه‌های یادگیری	۱) نظریه‌های رفتاری، شناختی، پردازش اطلاعات و سازنده‌گرایی را مقایسه و تحلیل نماید. ۲) نقاط قوت و محدودیت‌های هر نظریه را در موقعیت‌های مختلف آموزشی ارزیابی کند.	سخنرانی تعاملی	دکتر مهلا سلاجقه	۱۴۰۵/۸/۱۸

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- انتظار می‌رود که طبق زمانبندی تنظیم شده، منابع و محتواها را مطالعه کرده و تکالیف و فعالیت های یادگیری را در موعد مقرر انجام دهند.
- خود را ملزم به خودآموزی بدانند و دانش و مهارت های خود را به روز نگاه دارند.
- به عنوان عضوی از تیم آموزشی ایفای نقش نمایند و همچنین، در انجام کارها و تکالیف گروهی همکاری موثری داشته باشند.
- در تمام امور اعم از آزمون ها و ارائه تکالیف نوشتاری و شفاهی به کیفیت و رعایت زمان پای بند باشند.

روش ارزشیابی دانشجو:

۱. ارزیابی تکوینی
   - انجام تمرین‌های عملی درس
   - حضور فعال در جلسات حضوری
۲. ارزیابی تراکمی
   - آزمون پایان ترم

منابع:

سیف، ع ا؛ روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش(آخرین ویراست)

شعبانی، حسن، مهارتهای آموزشی و پرورشی: روشها و فنون تدریس، تهران سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت). آخرین چاپ. فصل ۱۰

- Taylor DC, Hamdy H. Adult learning theories: Implications for learning and teaching in medical education: AMEE Guide No. 83. Medical teacher. 2013;35(11):e1561-e72.
- Haghani F, Masoomi R. Overview of learning theories and its applications in medical education. Iranian Journal of Medical Education. 2011 Jun 1;10(5).